

STAATSBLAD

VAN

NEDERLANDSCH-INDIË

1940 No. 85 MIJNBOUW. IJZER. NIKKEL. KOBALT. CHROOM. MANGAAN. NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN. MIJNBOUW MAATSCHAPPIJ CELEBES. CELEBES EN ONDERHOORIGHEDEN. MANADO. Wet van 8 Februari 1940 (Nederlandsch Staatsblad No. 1900), houdende machtiging tot het sluiten van een overeenkomst als bedoeld in artikel 5a der Indische Mijnwet met de te 's-Gravenhage gevestigde N. V. Mijnbouw Maatschappij Celebes, voor de opsporing en ontginning van ijzer, nikkel, kobalt, chroom en mangaan in een terrein, gelegen in de residentien Celebes en Onderhoorigheden en Manado.

Nederlandsch
Staatsblad

1940 No. 1900.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS,
KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES
VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut!
doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, op den voet van artikel 5a der Indische Mijnwet een overeenkomst te sluiten voor de opsporing en ontginning van ijzer, nikkel, kobalt, chroom en mangaan in een terrein, gelegen in de afdeelingen Loewoe, Boeton, Laiwoei en Poso van de residentien Celebes en Onderhoorigheden en Manado;

Zie voor de behandeling in de Staten-Generaal: Bijl. Hand. II 38/39, 452; 39/40, 78; Hand. II 39/40, bladz. 634—645; Bijl. Hand. I 39/40, 78; Hand. I 39/40, bladz. 144, 177—180; Zie voor de behandeling in den Volksraad: Zitting 1938/39, Ond. 105.

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De Minister van Koloniën, als vertegenwoordigend de rechtspersoon Nederlandsch-Indië, wordt gemachtigd om overeenkomstig de voorwaarden, vervat in het aan deze wet gehecht ontwerp, met de te 's-Gravenhage gevestigde naamlooze vennootschap „Mijnbouw Maatschappij Celebes” een overeenkomst te sluiten voor de opsporing en ontginning van ijzer, nikkel, kobalt, chroom en mangaan in een terrein, gelegen in de afdeelingen Loewoe, Boeton, Laiwoei en Poso van de residentien Celebes en Onderhoorigheden en Manado, welk terrein begrensd is als aangegeven is in artikel 1 van het bovengemeld, aan deze wet gehecht ontwerp.

Artikel 2.

Deze wet treedt in werking met ingang van den tweeden dag na dien harer afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 8sten Februari 1940.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,
CH. WELTER.

Uitgegeven den drie en twintigsten Februari 1940.

De Minister van Justitie,
P. S. GERBRANDY.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, beveelt de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, dat deze in het Staatsblad van Nederlandsch-Indië wordt geplaatst.

Gedaan te Batavia, den 16den Maart 1940.

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië,

Bij afwezigheid:

De Vice-President van den Raad
van Nederlandsch-Indië,
belast met het dagelijksch beleid der zaken,

H. J. SPIT.

De 1e Gouvernements Secretaris,
E. A. ZEILINGA.

Uitgegeven den tweeden April 1940.

De Algemeene Secretaris,
J. M. KIVERON.

(Besluit van den Gouverneur-Generaal
van 16 Maart 1940 No. 21).

ONTWERP-OVEREENKOMST.

Tusschen de rechtspersoon Nederlandsch-Indië, in deze overeenkomst nader aangeduid als „het Gouvernement”, te dezen vertegenwoordigd door den Minister van Koloniën, krachtens machtiging bij de wet van 8 Februari 1940 (Staatsblad No. 1900) en de te 's-Gravenhage gevestigde N. V. „Mijnbouw Maatschappij Celebes”, te dezen vertegenwoordigd door hare Directie en in deze overeenkomst aangeduid als „de Maatschappij”, is overeengekomen als volgt:

Artikel 1.

(1) Het Gouvernement verleent krachtens artikel 5a der Indische Mijnwet aan de Maatschappij — en de Maatschappij aanvaardt bij deze — voor den tijd van vijftig achtereenvolgende jaren, aanvangende met den dag van onderteekening dezer overeenkomst, met uitsluiting van anderen, het recht tot opsporing en ontginning van ijzer, nikkel, kobalt, chroom en mangaan in een op de bij deze overeenkomst behoorende kaart als „5a Malili-terrein” aangeduid terrein, gelegen in de afdeelingen Loewoe, Boeton, Laiwoei en Poso van de residentieën Celebes en Onderhoorigheden en Manado, hetwelk bij artikel II sub Ia van het Gouvernementsbesluit van 23 October 1922 No. 26 (Indisch Staatsblad No. 674) voor de opsporing en ontginning van Gouvernementswege met betrekking tot ijzer, nikkel, kobalt, chroom en mangaan is gereserveerd en begrensd is als volgt:

ten Noorden: de sterrekundige breedte-cirkel over den triangulatiepilaar P 60;

ten Oosten: de kustlijn van de Molukse Zee;

ten Zuiden: de sterrekundige breedte-cirkel over de uitmonding der La-Lindoe in de La-Solo;

ten Westen: de sterrekundige lengte-cirkel over den triangulatiepilaar S 126 en de kustlijn van de golf van Bone, met uitzondering evenwel van het in dat gebied gelegen, hierna omschreven, terrein, dat begrensd is als volgt:

ten Zuiden: de parallel over de samenvloeiing van de S. La-Lindoe en La-Solo;

ten Westen: de rechte lijn met azimuth Noord 20° Oost over

een punt P, dat 10 kilometer astronomisch West ligt van de samenvloeiing van La-Solo en La-Lindoe;

ten Noorden: de rechte lijn met azimuth Noord 55° West over het huis van het kamponghoofd van Matarapi;

ten Oosten: de kustlijn bij gemiddeld hoogwater van de Moluksche Zee.

(2) De oppervlakte van het uit te geven terrein wordt, behoudens eventueele vermindering op grond van artikel 12 van deze overeenkomst, geacht te bedragen: 1 825 800 hectaren.

Artikel 2.

(1) De Maatschappij zal ten aanzien van het in artikel 1 omschreven terrein, voor zoover uit deze overeenkomst niet het tegendeel blijkt, tegenover het Gouvernement dezelfde rechten en verplichtingen hebben, als ware zij houdster eener op den dag van onderteekening van deze overeenkomst verleende concessie op den voet van de Indische Mijnwet.

(2) Met afwijking van het vorenstaande zal de Maatschappij in stede van het in het tweede lid van artikel 35 sub *a* der Indische Mijnwet bedoeld vast recht van *f* 0,25 per hectare hebben te voldoen jaarlijks bij vooruitbetaling, respectievelijk de eerste vijf en de daaropvolgende vijf jaren vanaf de onderteekening der overeenkomst, een vast recht, evenredig aan de oppervlakte van het door haar na eventueele prijsgeving van gedeelten op den voet van artikel 12 aangehouden terrein ten bedrage van onderscheidenlijk *f* 0,01 en *f* 0,025 per hectare, met dien verstande, dat:

- a.* voor het na het verstrijken van de eerste vijf jaren door de Maatschappij aangehouden terrein door haar bovendien nog aan vast recht zal zijn te voldoen het verschil tusschen hetgeen bij de berekening van een vast recht van *f* 0,025 per hectare over dat tijdvak voor dat terrein zou moeten zijn voldaan en een naar de oppervlakte berekend evenredig deel van het in totaal gedurende die periode verschuldigde aan vast recht;
- b.* op terreingedeelten, welke wegens de bij de exploratie verkregen gegevens tot grondslag worden genomen voor een ontginningsbedrijf, het voor concessies op den voet van de Indische Mijnwet verschuldigd vast recht van *f* 0,25 per

heetare dadelijk van toepassing zal zijn, zoodra met de exploitatie een aanvang wordt gemaakt.

(3) Binnen den tijd van tien jaren na de onderteekening dezer overeenkomst zal de Maatschappij voor zooveel de nog niet in exploitatie genomen terreingedeelten betreft, ten genoegen van het Hoofd van den Dienst van den Mijnbouw moeten indienen een plattegrondteekening, als vereischt in artikel 30, lid (1) ten tweede dan wel 30, lid (2), der „Mijnordonnantie 1930”, met dien verstande, dat de plaatselijke opmeting ook zal kunnen geschieden door middel van luchtphotogrammetrie en verder dat de punten, bedoeld in artikel 30, lid (1), ten tweede sub *b*, der „Mijnordonnantie 1930”, op terreingedeelten, waar veel natuurlijke vaste punten zijn, hoogstens 15 km van elkander verwijderd mogen zijn en bij geheel met bosch bedekte terreingedeelten niet verder dan ± 5 km van elkander mogen liggen.

(4) Binnen den tijd van vijf jaren na afloop van den in het vorig lid genoemden termijn van tien jaren en voor zooveel de in exploitatie genomen gedeelten betreft, binnen twee jaren na den aanvang der exploitatie zal de Maatschappij het terrein moeten afbakenen door plaatsing van goed gefundeerde steenen of ijzeren merkteekens op de hoekpunten en op de punten, bedoeld in artikel 30, lid (1), ten tweede der „Mijnordonnantie 1930”, dan wel op de punten, in het vorig lid bedoeld. Op deze merkteekens moet op ten minste $1\frac{1}{2}$ meter boven den beganen grond een door het Hoofd van den Dienst van den Mijnbouw te bepalen opschrift zijn aangebracht. Op daartoe door evenbedoeld Hoofd gedane aanzegging moeten binnen den tijd, op de wijze en op de plaatsen voor elk geval aangegeven, ter nadere aanduiding van de grenzen van het terrein merkteekens ook op andere punten worden aangebracht.

(5) Indien de in het vorig lid bedoelde merkteekens niet tijdig worden aangebracht of niet in behoorlijken staat worden onderhouden, ter beoordeeling van het Hoofd van den Dienst van den Mijnbouw, is dit Hoofd bevoegd op kosten en risico van de Maatschappij de merkteekens te doen plaatsen of onderhouden.

(6) De Maatschappij is verplicht, jaarlijks een voor publicatie geschikt verslag met bijbehorende kaarten en

profielen bij het Hoofd van den Dienst van den Mijnbouw in te zenden, waarin hare bevindingen, zoowel wat betreft het globaal onderzoek als het detailwerk, zoo volledig mogelijk worden beschreven. Bij dit verslag, dat moet worden onder- teekend door den (de) deskundige(n), die de onderzoekingen verrichtte(n) en door dengene, die voor de leiding van dezen arbeid door de Maatschappij verantwoordelijk is gesteld, moeten ter illustratie keurcollecties van de voornaamste der aangetroffen gesteenten worden overgelegd.

(7) De Gouverneur-Generaal is bevoegd, in afwijking van de bepalingen, voorkomende in het derde en vierde lid van dit artikel, toe te staan, dat op andere wijze de plattegrondteekening, bedoeld in lid (3), wordt opgemaakt en de afbakening, bedoeld in lid (4), wordt uitgevoerd.

Artikel 3.

(1) In afwijking in zooverre van het bepaalde bij artikel 2 zal voor zooveel de eijnsheffing betreft artikel 35 der Indische Mijnwet buiten toepassing blijven ten aanzien van de winning der in het eerste lid van artikel 1 genoemde delfstoffen, zul- lende evenwel door de Maatschappij aan het Gouvernement zijn te betalen:

- a. een eijns van *f* 0,40 (veertig cent) per ton ijzer, aanwezig in de gewonnen, in den zin van artikel 165 der „Mijnor- donnantie 1930” verhandelbare, producten, vermeerderd met *f* 15 (vijftien gulden) per ton daarin aanwezig nikkel, met dien verstande, dat het nikkelgehalte tot in één deci- maal nauwkeurig zal worden vastgesteld;
- b. een winstaandeel van één tiende zoolang de winst niet meer bedraagt dan 10% van het gestort maatschappelijk kapitaal, terwijl, zoodra de winst meer bedraagt dan 10% van het gestort maatschappelijk kapitaal, bovendien van het meerdere een vijfde gedeelte aan het Gouvernement toevalt.

(2) Omtrent bezwaren tegen de voor de bepaling van het eijnsbedrag uitgevoerde analyses wordt beslist door het Hoofd van den Dienst van den Mijnbouw, behoudens beroep op den Gouverneur-Generaal.

(3) Indien aân het einde van een vijfjarige exploitatie-

periode mocht blijken, dat in vergelijking met de aan de toestandkoming van het contract onmiddellijk voorafgegane vijfjarige periode de gemiddelde nominale prijs op de Londensche markt voor gieterij-ijzer of de gemiddelde nominale nikkel-prijs dan wel beide prijzen met ten minste 20% is (zijn) gestegen of gedaald, zullen dienovereenkomstig de in lid (1) onder *a* vermelde eijnsbedragen van *f* 0,40 of van *f* 15, dan wel beide, eveneens met 20% worden verhoogd of verlaagd.

(4) De in lid (1) onder *b* bedoelde winst wordt vastgesteld met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a. Onder winst wordt verstaan het creditsaldo van de winst en verliesrekening der Maatschappij over eenig jaar. De Directeur ¹⁾ kan, ten behoeve van de berekening van het aan het Gouvernement toekomend winstaandeel herziening van dat saldo vorderen, indien naar zijn meening die rekening onvolledig is, dan wel in die rekening een post is opgenomen, hetzij onder de lasten, hetzij onder de baten, welke hem niet of niet tot het geboekte bedrag aanvaardbaar voorkomt. Het verliessaldo over eenig jaar komt in mindering van het credit-saldo van de winst- en verliesrekening der maatschappij over volgende jaren.

b. De Maatschappij is vrij om te bepalen, welke uitgaven of welk gedeelte van de uitgaven direct ten laste van de resultatenrekening dan wel als actief op de balans zullen worden geboekt, zoodat om het bedrag vast te stellen, dat jaarlijks ten laste van de resultatenrekening zal worden afgeschreven op de uitgaven, welke als actief op de balans zijn gebracht, voor zoover die uitgaven in vorige jaren nog niet zijn afgeschreven.

c. Indien onder de lasten van de Maatschappij voorkomen kosten voor gemeenschappelijke directie, leiding, administratie, magazijnen e. d., welke de Maatschappij als haar aandeel in die gemeenschappelijke algemeene kosten aan anderen vergoedt, zullen deze kosten, zoo de Directeur zulks verlangt hem gespecificeerd moeten worden toegelicht en zal de grondslag, waarop de berekening van het aandeel geschiedt, moeten steunen op een juiste verdeling

1) Waar in deze overeenkomst gesproken wordt van Directeur wordt daarmede bedoeld de Directeur van het Departement, waaronder de Dienst van den Mijnbouw ressorteert.

en door de Maatschappij in overleg met den Directeur worden vastgesteld. De Directeur kan vorderen, dat ten behoeve van de berekening van het aan het Gouvernement toekomend aandeel in de winst het totaal der gemeenschappelijke kosten voor directie, leiding, administratie e. d. wordt verminderd, indien hij meent, dat de toepassing van den in overleg vastgestelden grondslag tot een onjuiste belasting van de Maatschappij voert.

(5) Indien terzake van het in het vorig lid onder *a* en *c* bepaalde tusschen partijen geen overeenstemming kan worden verkregen, zal het geschil aan het oordeel van de in artikel 20 bedoelde scheidsmannen worden onderworpen.

Artikel 4.

(1) De Maatschappij verbindt zich jaarlijks vóór 1 Juli aan den Directeur een gewaarmerkt afschrift in te dienen van de balans en winst- en verliesrekening over het laatst verlopen boekjaar, zoo noodig vergezeld van een specificatie van de kosten, als bedoeld in artikel 3, lid (4) sub *c*, indien dit door den Directeur wordt verlangd.

(2) Indien de Maatschappij ten genoegen van den Directeur aannemelijk maakt, door omstandigheden onafhankelijk van haar wil niet in staat te zijn, vóór 1 Juli de in het voorgaand lid bedoelde bescheiden te verstrekken, dient zij vóór dien datum een voorloopige balans en winst- en verliesrekening in.

(3) Indien de in het eerste of tweede lid bedoelde bescheiden op 1 Juli niet bij den Directeur zijn ingediend, stelt de Maatschappij dat Departementshoofd in staat om deze op kosten van de Maatschappij op te maken; in den aldus opgemakten vorm zullen zij voor de Maatschappij bindend zijn.

Artikel 5.

(1) Na ontvangst van de in artikel 4, lid (1) of lid (2) bedoelde bescheiden, onderscheidenlijk na vaststelling overeenkomstig het derde lid van dat artikel, zendt de Directeur aan de Maatschappij hetzij een definitieven, hetzij, indien zulks door omstandigheden geboden is, een voorloopigen aan-

slag betreffende hetgeen de Maatschappij ingevolge artikel 3 aan het Gouvernement verschuldigd is.

(2) Heeft de aanslag een voorloopig karakter gedragen, dan wordt hij zoo spoedig mogelijk gevolgd door een definitieven aanslag.

(3) Hetgeen volgens den voorloopigen aanslag eventueel te veel betaald is, wordt aanstonds terugbetaald; het mogelijk te min betaalde moet binnen één maand na de dagteekening van den definitieven aanslag worden aangezuiverd.

Artikel 6.

De Maatschappij verbindt zich om van het tijdstip af, dat delfstoffen worden gewonnen, volgens door het Hoofd van den Dienst van den Mijnbouw vastgestelde modellen, de volgende opgaven te verstrekken:

- a. maandelijks, de verkregen bruto-productie, zoomede de voor eigen gebruik aangewende en de ten verkoop dan wel voor bereiding en bewerking afgevoerde hoeveelheden;
- b. maandelijks, indien de Maatschappij tevens bereidster en verwerkster is van het ruw product, de in de verwerkingsinrichtingen verwerkte hoeveelheden en de hoeveelheid der daaruit verkregen producten;
- c. jaarlijks, de gegevens onder a en b bedoeld, benevens de gemiddelde sterkte over het afgelopen kalenderjaar van het per dag tewerk gesteld personeel, waarbij het aantal der Nederlandsche onderdanen en dat der vreemdelingen afzonderlijk moet worden vermeld.

Deze opgaven moeten gezonden worden, voor zoover betreft die sub a en b genoemd, uiterlijk 14 dagen na afloop van de maand, en die, sub c genoemd, uiterlijk zes weken na afloop van het jaar, waarop zij betrekking hebben.

Artikel 7.

- (1) Wanneer bij het bedrijf analyses van de gewonnen delfstoffen en/of de daaruit verkregen producten worden gemaakt, zal de Maatschappij de resultaten dier analyses volledig en naar waarheid doen aanteekenen in registers.
- (2) De aantekeningen moeten naar tijdsorde telkens bin-

nen 1 week na het maken van elke analyse in die registers ingeschreven en ondertekend worden door de personen, die voor de juistheid der analyses verantwoordelijk zijn.

Artikel 8.

De personen, door of vanwege de Maatschappij met de plaatselijke leiding der werkzaamheden op het terrein belast, moeten worden voorzien van een schriftelijke aanstelling, welke telkens desgevraagd aan de bestuurs- en de met het toezicht belaste ambtenaren moet worden getoond.

Artikel 9.

Wanneer ten behoeve van de opsporing of de ontginning moet worden beschikt over grond, gelegen binnen het gebied van 's Lands bosschen, welke onder geregeld beheer staan, moet de Maatschappij toelaten, dat door het Hoofd van gewestelijk bestuur, in overleg met haar en behoudens de rechten van derden, desvereischt en zonder de uitoefening van het bedrijf te belemmeren, bijzondere voorzieningen worden getroffen omtrent den aanleg of de verbetering van de in die bosschen vallende en ten behoeve van de opsporing of ontginning benoodigde niet permanente wegen, de openstelling van die wegen voor het publiek verkeer, de instandlating der in die wegen aangebrachte werken, nadat niet langer over den grond behoeft te worden beschikt, zoomede omtrent de plaatsing op den grond van voor het bedrijf onmisbare tijdelijke gebouwen en inrichtingen. De voor de oprichting van die tijdelijke gebouwen noodige grond zal niet in gebruik mogen worden genomen zonder vooraf door of vanwege de Maatschappij omheind te zijn en zal gedurende het gebruik omheind gehouden moeten worden, een en ander ten genoegen van het betrokken Hoofd van plaatselijk bestuur.

Artikel 10.

(1) De betaling van het krachtens artikel 2 verschuldigd vast recht zal geschieden door storting in 's Lands kas te Batavia.

(2) De betaling van het krachtens artikel 3 verschuldigde geschiedt eveneens door storting in 's Lands kas te Batavia

en wel uiterlijk op den laatsten dag der derde maand, volgende op die, waarin het overeenkomstig artikel 5, hetzij voorloopig, hetzij definitief, zal zijn vastgesteld.

(3) Onverminderd het recht van het Gouvernement om wegens wanbetaling ontbinding van deze overeenkomst te vorderen, zal de Maatschappij bij niet-voldoening binnen den daartoe gestelden termijn van het krachtens artikel 3 verschuldigde, een boete verbeuren van één ten honderd voor elke maand achterstand, zullende een gedeelte eener maand voor een volle maand worden gerekend.

Artikel 11.

Wanneer het Gouvernement rechtskundigen bijstand moet inroepen voor het innen van een uit deze overeenkomst voortvloeiende vordering op de Maatschappij en in het geding de winnende partij is, zullen de practizijskosten door de Maatschappij worden gedragen, ook voor zoover deze kosten niet reeds uit kracht van de rechterlijke uitspraak op de Maatschappij kunnen worden verhaald. Ook voor het geval de vordering buiten proces mocht kunnen worden geïnd, zullen de daarvoor verschuldigde practizijskosten ten laste van de Maatschappij komen.

Artikel 12.

(1) De Maatschappij is bevoegd gedeelten van het in artikel 1, lid (1) omschreven terrein vóór den afloop van den aldaar bepaalden termijn, wederom ter beschikking van het Gouvernement te stellen, mits afstand doend van alle rechten, terzake van die gedeelten voor haar uit deze overeenkomst voortvloeiend en onder overlegging van alle verkregen gegevens betreffende het prijs te geven gedeelte.

(2) Het voornemen daartoe zal moeten blijken uit een bij het Hoofd van den Dienst van den Mijnbouw in te dienen schriftelijke verklaring van de Maatschappij, bevattend de grensomschrijving van het te behouden en van het prijs te geven gedeelte, een opgave van de zich binnen het prijs te geven gedeelte bevindende werken en bezittingen en verder zoodanige gegevens als noodig zijn om den omvang en de gevolgen der prijsgeving te kunnen beoordeelen.

(3) Het Gouvernement is bevoegd in de voorgestelde be-

grenzing van het te behouden gedeelte zoodanige wijzigingen te vorderen als de Gouverneur-Generaal in het belang van een doelmatige begrenzing of van een behoorlijke opsporing en ontginning noodig zal oordeelen. Hierbij zal zooveel mogelijk rekening worden gehouden met de terzake door de Maatschappij kenbaar te maken wenschen, met dien verstande evenwel, dat de Maatschappij zal hebben aan te toonen, dat een aannemelijk verband bestaat tusschen de door haar voor te stellen begrenzingen eenerzijds en de bij onderzoek verkregen geologische gegevens of andere voor een rendabel bedrijf van belang zijnde factoren anderzijds.

(4) Nadat ten aanzien van de begrenzing alsmede van het oppervlak van het te behouden gedeelte van het terrein en van al hetgeen verder ter zake regeling mocht behoeven tusschen partijen overeenstemming zal zijn verkregen, zal een en ander worden vastgesteld bij suppletoire overeenkomst.

(5) Bij totstandkoming van zoodanige overeenkomst zal het vast recht, verschuldigd ingevolge artikel 2, over het prijs te geven terreingedeelte slechts verschuldigd zijn tot het eind van het contractjaar, waarin voor dat gedeelte een verklaring, als in het tweede lid van dit artikel bedoeld, voldoende aan de gestelde vereischten, bij het Hoofd van den Dienst van den Mijnbouw zal zijn ingekomen.

(6) Zoolang de vorenbedoelde suppletoire overeenkomst niet tot stand is gekomen, wordt de Maatschappij van haar verplichtingen tot betaling van het vast recht niet ontheven, doch hetgeen in verband met de prijsgeving naderhand mocht blijken te veel te zijn betaald, wordt bij de eerstvolgende storting of stortingen zonder rentevergoeding met de Maatschappij verrekend.

Artikel 13.

(1) De Maatschappij verbindt zich de opsporing en ontginning, waartoe haar bij artikel 1 het recht is verleend, zelf ter hand te nemen en die opsporing en ontginning met zoodanigen spoed, op zoodanige schaal en met zoodanige hulpmiddelen voort te zetten, als redelijkerwijze kan worden gevorderd mede in verband met den algemeenen economischen toestand.

(2) De Maatschappij verbindt zich mede, om de opsporing

en ontginning op zoodanige wijze te doen plaats hebben, dat daarbij niet meer aan delfstoffen verloren gaat dan redelijkerwijze bij een technisch goed gevoerd bedrijf als onvermijdelijk moet worden beschouwd.

De Maatschappij verbindt zich bovendien tot een zoo intensief mogelijke exploitatie zoowel van de rijkere als van de armere ertsen. Indien de Maatschappij bij de ontginning te werk gaat op een wijze, die strijdig geacht moet worden met 's Lands belangen, zal het Hoofd van den Dienst van den Mijnbouw daartegen bezwaren kunnen inbrengen en aan de Maatschappij voorschriften kunnen geven ten aanzien van de ontginning, waardoor aan deze schadelijke wijze van ontginnen een einde wordt gemaakt. De Maatschappij zal in dat geval maatregelen treffen, waardoor te rekenen vanaf één jaar na den datum, waarop bedoelde voorschriften haar zijn gegeven, de ontginning in overeenstemming met die voorschriften wordt gewijzigd, tenzij de Maatschappij zich niet met het standpunt van genoemd Diensthoofd kan vereenigen en zich daarover — binnen drie maanden nadat de voorschriften zijn gegeven — zal gewend hebben tot den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, die terzake in hoogste instantie een beslissing zal nemen; de genoemde termijn van één jaar wordt alsdan gerekend vanaf den datum van de beslissing van den Gouverneur-Generaal. De Maatschappij zal het Hoofd van den Dienst van den Mijnbouw alle gegevens ter beschikking stellen, welke hij ter beoordeeling van deze aangelegenheid noodig acht.

(3) Met de werkzaamheden moet binnen den tijd van één jaar na de onderteekening van deze overeenkomst een aanvang zijn gemaakt.

(4) De beslissing of tijdig met de werkzaamheden een aanvang is gemaakt en deze met voortvarendheid worden voortgezet, berust bij den Gouverneur-Generaal.

(5) De Maatschappij verbindt zich om, indien dat in overeenstemming is te brengen met de opvattingen van een gezonde bedrijfspolitiek, de gewonnen delfstoffen in Nederlandsch-Indië te verwerken tot metaal en/of halfproduct. De Maatschappij zal hieromtrent overleg plegen met het Hoofd van den Dienst van den Mijnbouw en dat diensthoofd alle gegevens ter beschikking stellen, welke het ter beoordeeling

van deze aangelegenheid noodig acht. Indien terzake van het in dit lid bepaalde tusschen partijen geen overeenstemming wordt verkregen, zal het geschil aan het oordeel van de in artikel 20 bedoelde scheidsmannen worden onderworpen.

(6) Voor den aanleg van waterbouwkundige werken ten behoeve van de scheepvaart, als daar zijn: havenwerken, kaden, dammen, pieren, steigers, los- en laadhoofden, uitdiepingen, brugverbindingen en dergelijke, zoomede voor den aanleg van land- en waterwegen, met inbegrip van spoorwegen, van opslagplaatsen en van werken op luchtverkeersgebied, is goedkeuring van of namens den Gouverneur-Generaal noodig. Aan zoodanige goedkeuring kunnen door of namens den Gouverneur-Generaal bepaalde voorwaarden worden verbonden. Ook voor de keuze van de plaats van vestiging van bedrijfsemplacementen zal vooraf de goedkeuring van den Gouverneur-Generaal moeten worden gevraagd.

(7) De Maatschappij is verplicht de door de Regeering in het belang der defensie noodig geachte maatregelen te dulden en datgene te doen of na te laten, wat door of vanwege den Gouverneur-Generaal in het belang der defensie van haar zal worden verlangd, behoudens haar recht op schadevergoeding overeenkomstig de wet.

Artikel 14.

(1) De Maatschappij verbindt zich, zoowel de leidende als de ondergeschikte, bij de directe of indirecte uitvoering der werkzaamheden gebezigde, arbeidskrachten geheel uit Nederlandsche onderdanen te doen bestaan.

(2) Van deze bepaling kan in bijzondere gevallen wat betreft het aantal met goedkeuring van den Gouverneur-Generaal worden afgeweken.

Artikel 15.

De Maatschappij verbindt zich om alle inlichtingen te verstrekken, welke door het Hoofd van den Dienst van den Mijnbouw noodig worden geacht om te kunnen beoordeelen of de voorschriften van de Indische Mijnwet, van de Mijnordonnantie 1930, van andere algemeene verordeningen dan wel van de bepalingen van deze overeenkomst zijn nageleefd.

Artikel 16.

De rechten en verplichtingen, uit deze overeenkomst voortvloeiend, mogen noch in hun geheel noch gedeeltelijk worden overgedragen dan met voorafgaande toestemming van het Gouvernement, dat aan het verleenen daarvan bijzondere voorwaarden zal mogen verbinden en ook bevoegd zal zijn die toestemming zonder opgaaf van redenen te weigeren.

Artikel 17.

- (1) De Minister van Koloniën benoemt een Regeeringscommissaris en een plaatsvervangend Regeeringscommissaris tot contrôle en toezicht op de handelingen der Maatschappij, verband houdend met de opsporing en ontginning op het terrein en in het algemeen met de uitvoering dezer overeenkomst.
- (2) De kosten en het traktement van den Regeeringscommissaris en zijn plaatsvervanger komen voor rekening van het Gouvernement.
- (3) De Maatschappij verbindt zich aan den Regeeringscommissaris of zijn plaatsvervanger alle door hem gewenschte inlichtingen te geven, hem inzage te verleen van alle boeken, rapporten, registers en bescheiden, de onderneming betreffende, alsook toegang tot alle kantoren en gebouwen, bij de Maatschappij in gebruik, zoomede tot het in artikel 1 bedoeld terrein.
- (4) Van de in de artikelen 4 en 12 bedoelde bescheiden zal steeds, gelijktijdig met de toezending daarvan aan de betrokken autoriteiten, afschrift worden toegezonden aan den Regeeringscommissaris.
- (5) De Regeeringscommissaris en zijn plaatsvervanger hebben toegang tot alle vergaderingen van aandeelhouders en/of van commissarissen der Maatschappij. Voor elke vergadering zal hun tijdig een oproeping worden gezonden, waarin de te behandelen onderwerpen zijn omschreven. Alvorens tot stemming wordt overgegaan over een aangelegenheid betreffende de opsporingen en ontginningen op het terrein of op welke wijze ook met deze overeenkomst verband houdend, wordt de Regeeringscommissaris of bij diens afwezigheid zijn

plaatsvervanger, uitgenoodigd en in de gelegenheid gesteld adviseerende stem uit te brengen.

Artikel 18.

(1) De Maatschappij is bevoegd de opsporing en ontginning te staken indien en zoodra zij van oordeel is, dat uit de voortzetting van het bedrijf door haar geen voordeel kan worden behaald.

(2) In dat geval hebben zoowel het Gouvernement als de Maatschappij het recht om de overeenkomst door een enkele aanzegging, bij deurwaardersexploit aan de wederpartij te beteekenen, dadelijk te doen eindigen, in welk geval de overeenkomst een einde neemt op den datum, waarop het exploit is uitgebracht.

(3) De Maatschappij zal van dit recht alleen mogen gebruik maken, wanneer zij aan al hare verplichtingen volledig heeft voldaan en tevens voor de behoorlijke nakoming daarvan en voor de betaling van het krachtens de artikelen 2 en 3 verschuldigde, voor zoover dit nog niet mocht vaststaan, ten genoegen van den Gouverneur-Generaal tot een door dezen vast te stellen bedrag zekerheid heeft gesteld, welke blijft stand houden, totdat partijen volledig hebben afgerekend, zulks ter uitsluitende beoordeeling van den Gouverneur-Generaal.

(4) Totdat de overeenkomst een einde neemt, blijft de Maatschappij verplicht, al hetgeen tot haar bedrijf behoort in behoorlijken staat te onderhouden.

(5) Het vast recht over het contractjaar, waarin de overeenkomst wordt beëindigd of ontbonden, blijft door de Maatschappij aan het Gouvernement verschuldigd en daarvan kan geen geheele of gedeeltelijke terugvordering plaats hebben.

Artikel 19.

Het Gouvernement heeft het recht ontbinding dezer overeenkomst te vorderen:

a. indien de Maatschappij, uitsluitend ter beoordeeling van den Gouverneur-Generaal, ophoudt te voldoen aan de in het eerste lid van artikel 4 der Indische Mijnwet gestelde vereischen;

- b. de statutaire bepalingen der Maatschappij, strekkende tot handhaving van het nationaal karakter der onderneming, uitsluitend ter beoordeeling van den Gouverneur-Generaal, een toepassing vinden, welke met de strekking dier bepalingen onvereinigbaar is;
- c. de Maatschappij in strijd handelt met een of meer der bepalingen van deze overeenkomst of van een door haar in verband met de door haar ondernomen ontginningen na te leven algemeene verordening;
- een en ander met dien verstande, dat de Maatschappij in de hierbedoelde gevallen vooraf bij deurwaardersexploit in gebreke zal worden gesteld, zullende in zoodanig exploit tevens een redelijke termijn worden bepaald, binnen welken zij alsnog aan hare verplichtingen zal kunnen voldoen.

Artikel 20.

(1) Voor zoover bij deze overeenkomst niet anders is bepaald, verbinden partijen zich om alle geschillen, welke naar aanleiding van deze overeenkomst of in verband daarmede mochten ontstaan, te onderwerpen aan de uitspraak van drie scheidsmannen, die als goede mannen naar billijkheid met inachtneming van het in deze overeenkomst bepaalde zullen oordeelen.

(2) Indien partijen niet binnen veertien dagen, nadat een harer aan de wederpartij heeft te kennen gegeven, een geschil aan arbitrage te onderwerpen, omtrent de keuze der scheidsmannen tot overeenstemming zijn gekomen, heeft de aanwijzing in dier voege plaats, dat één hunner benoemd wordt door het Gouvernement, één door de Maatschappij en één op verzoek van de meest gereede partij door de Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage.

(3) Wordt door een der partijen niet binnen dertig dagen na daartoe door de andere partij te zijn gesommeerd, aan deze laatste bij gerechtelijk beteekende akte kennis gegeven, wie voor haar als scheidsman zal optreden, of hebben één of meer der benoemde scheidsmannen, om welke reden ook, den hun gegeven last niet binnen 14 dagen na hunne benoeming aangenomen, dan worden al de scheidsmannen op verzoek van de meest gereede partij door de Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage benoemd.

(4) De kosten van elke arbitrage worden gedragen door de in het ongelijk gestelde partij, doch de scheidsmannen zijn bevoegd om die kosten te verdeelen, indien beide partijen over en weder op eenige punten in het ongelijk mochten worden gesteld.

Artikel 21.

De Gouverneur-Generaal is bevoegd de termijnen in deze overeenkomst genoemd, onder zekere, te zijnen genoegen door de Maatschappij aan te toonen bijzondere omstandigheden, te verlengen voor zoover deze termijnen uitsluitend betrekking hebben op de door de Maatschappij binnen een bepaald tijdvak na te komen andere dan financieele verplichtingen.

Artikel 22.

Alle op deze overeenkomst vallende kosten zijn ten laste van de Maatschappij.

Artikel 23.

Partijen kiezen voor de uitvoering van deze overeenkomst en van al wat daarop betrekking heeft, alsmede voor de gevolgen van ontbinding en beëindiging dezer overeenkomst, algemeen en onveranderlijk woonplaats ten kantore van het Hoofd van gewestelijk bestuur te Makassar.
